

Koperniczki

nr 45, grudzień 2024

SP 24 Tarnów

Koperniczki

Spis treści

Życzenia na Boże Narodzenie.....	3
Ciekawostki bożonarodzeniowe.....	4
Święty Mikołaj.....	5
Święta Bożego Narodzenia.....	7
Książki na grudniowe wieczory.....	9
Świąteczne filmy.....	11
Świąteczne DIY.....	12
Minuta z piłką.....	13
Moda na grudzień.....	14
Aktywność zimowa dla całej rodziny.....	15
Tarnowska Liga Debatancka.....	16
Od świątecznej manipulacji po dar serca.....	18
Sylwester.....	20
Świąteczne tradycje.....	23
Czy wiesz wszystko o Św. Mikołaju.....	25
Nasze źródła.....	27
Autorzy i autorki materiałów.....	26

TO BE DELIVERED BEFORE
24 DEC

POST OFFICE SERVICE	
IMPORTANT	
MAGIC MAIL	X
NORMAL MAIL	

EXPRESS MAIL DIRECT TO
TARNÓW

DRODZY CZYTELNICY NASZEJ GAZETKI!

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia pragniemy złożyć Wam najserdeczniejsze życzenia. Niech ten magiczny czas wypełni Wasze serca radością i spokojem, a domy ciepłem i miłością. Życzymy Wam zdrowia, pomyślności oraz wielu niezapomnianych chwil spędzonych w gronie najbliższych. Niech Nowy Rok przyniesie Wam mnóstwo sukcesów, spełnienia marzeń oraz nowych inspiracji. Dziękujemy, że jesteście z nami i zapraszamy do czytania kolejnych wydań „Koperniczek”.

Wesołych Świąt!

życzy

**Redakcja
Koperniczki**

Bezpośrednia dostawa do rąk czytelników gazetki „Koperniczki” i tylko dla nich

CIEKAWOSTKI BOŻONARODZENIOWE

- Choinkę po raz pierwszy ubrano w Niemczech w XVI wieku.
- Najpopularniejszą kolędę na świecie ("Cicha noc") przetłumaczono na ponad 300 języków i dialektów.
- W Australii św. Mikołaj przychodzi do dzieci ubrany w krótkie spodenki i koszulkę z krótkim rękawem.
- W 2010 roku w Kolumbii udekorowano dżunglę światłkami. Drzewa zapaliły się.
- Piosenka świąteczna „Jingle bells” początkowo nosiła nazwę „One Horse Open Sleigh” i została napisana na święto dziękczynienia.
- Najdroższa choinka na świecie została ustawiona w Emiratach Arabskich i kosztowała 11 milionów dolarów.
- Najdłuższy list do Mikołaja został napisany przez 25000 osób z 30 różnych krajów. Liczył on 75 954 słowa.
- Amerykańscy naukowcy obliczyli, że aby dostarczyć wszystkie prezenty w wigilię, Mikołaj musiałby odwiedzić 822 domy na sekundę.
- Największa grupa kolędników wystąpiła we Wrocławiu i liczyła 10 000 osób.
- W Japonii na kolację wigilijną spożywa się kurczaka z KFC.

Święty Mikołaj

*Mikołaj to legendarna postać
związana z Bożym Narodzeniem,
która darzy ludzi dobrocią.
Sprawia radość dzieciom i dorosłym
na całym świecie.*

*Mieszka na Biegunie Północnym,
przygotowuje prezenty w swoich
ogromnych warsztatach.*

*I podróżuje na unoszących się
saniach w nocy z 5 na 6 grudnia.
Nosi czerwony płaszcz i magiczną
czapkę.*

*Fest symbolem hojności,
życzliwości i radości
w czasie Bożego
Narodzenia.*

*Święta to nie tylko prezenty,
ale i szczęście wśród rodziny.
Każdy powinien wierzyć w
Mikołaja, ponieważ
wierzenie w coś większego i
magicznego daje nam
szczęście i nadzieję.
Wierzenie w Mikołaja uczy
nas tego, że warto być
życzliwym i hojnym dla
innych ludzi, bo komuś może
sprawić to ogromną radość i
szczęście
i przynieść wiarę w magię
Świąt Bożego Narodzenia.*

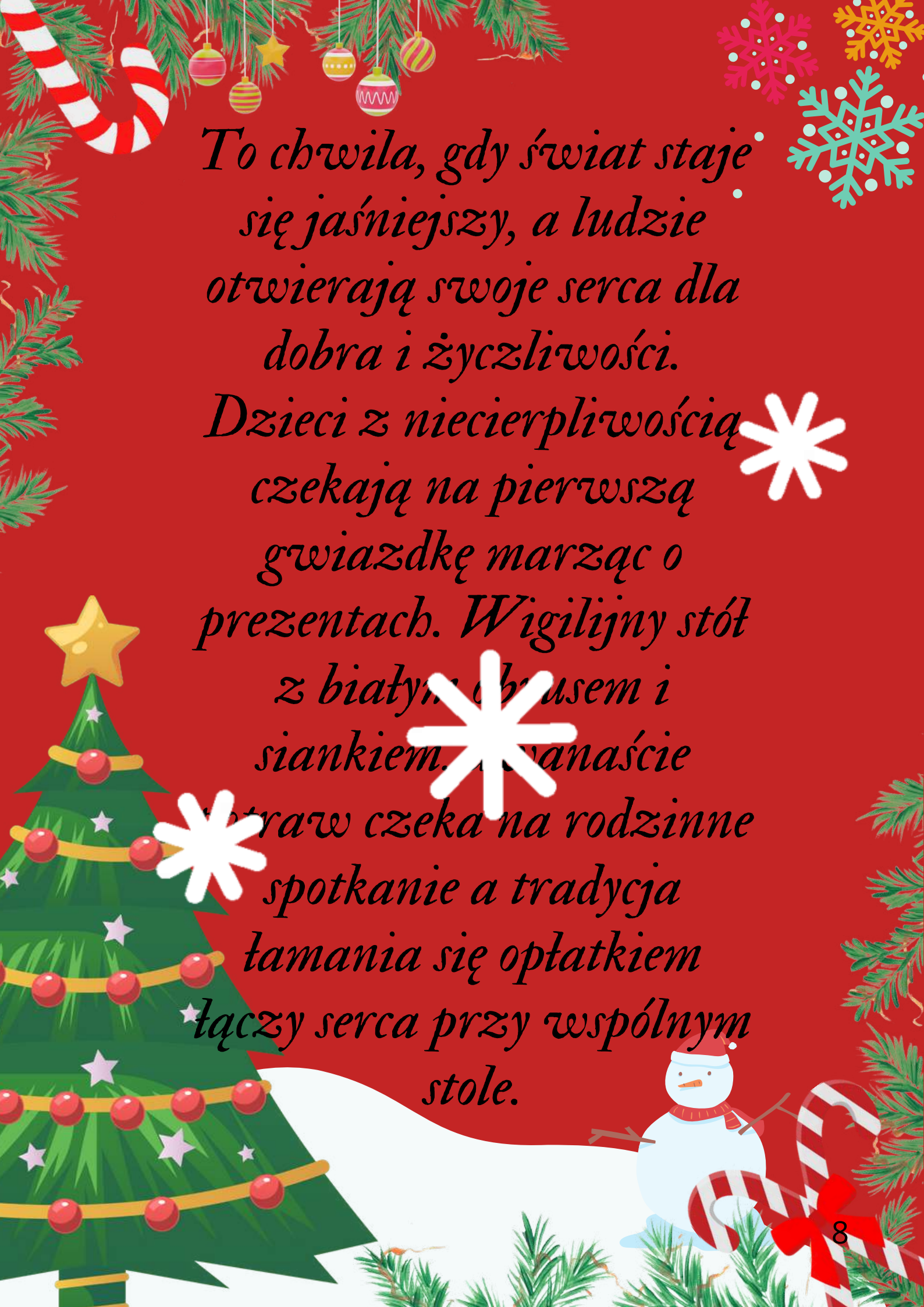

Święta Bożego Narodzenia

To czas, kiedy magia unosi się
w powietrzu, a serca
rozbrzmiewają radością i
miłością. To święto, które
obchodzone jest na całym świecie,
upamiętnia narodzenie Jezusa
Chrystusa. Ludzie na całym
świecie świętują tę okazję
poprzez dekorowanie domów,
wymianę prezentów, wspólne
posiłki i modlitwę.

To chwila, gdy świat staje się jaśniejszy, a ludzie otwierają swoje serca dla dobra i życzliwości. Dzieci z niecierpliwością czekają na pierwszą gwiazdkę marząc o prezentach. Wigilijny stół z białym obrusem i siankiem. Wspanaście wstraw czeka na rodzinne spotkanie a tradycja łamania się opłatkiem łączy serca przy wspólnym stole.

Książki na grudniowe wieczory

Dla klas 1-3 :

- „Zorza, sowa śnieżna” - magiczna opowieść o dziewczynce, która przenosi się w przeszłość, by uratować sowy śnieżne.
- „Baltic”- poruszająca historia oparta na faktach. Opowiada o tym, jak pewien niezwykle odważny pies utknął na krze.
- „Radosna śnieżna pantera” - piękna opowieść o dziewczynce mieszkającej niedaleko azyłu zoologicznego, do którego trafia mała śnieżna panterka. Główna bohaterka skrywa jednak pewien sekret - potrafi rozmawiać ze zwierzętami.

Dla klas 4-6:

- „Dzieci dwóch światów - Śpiący Rycerze”- dwójka dzieci spędza ferie zimowe w obozie na Podhalu. Jak się okazuje, dwoje przyjaciół musi odnaleźć magiczny klejnot. Pytanie, czy im się uda i kto im pomoże?
- „Lukrecja” - seria o nastoletniej dziewczynie, która przechodzi przez okres dojrzewania. Świetna młodzieżowa opowieść o problemach, pasjach i punkcie widzenia młodzieży.
- „Moneta Zagłady” - grupa przyjaciół zakłada Klub Przyjaciół Poszukiwaczy Przygód. Tajemnicza moneta, szkolna wycieczka, Biała Dama i dzieło Mikołaja Kopernika. Będą kłopoty.

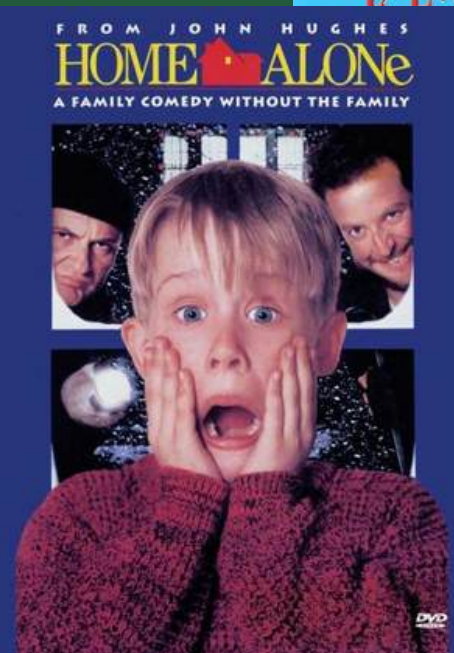

Dla klas 7-8:

- „Czarnoksiężnik z Archipelagu” - fantastyczna opowieść o chłopcu, który zaczął praktykować magię. Po niedługim czasie opuszcza dom i wyjeżdża na wyspę czarnoksiężników, gdzie zostaje przeklęty, a może wcale nie? Kim jest tajemniczy Cień, który szuka maga?
- „Bella i Sebastian” - piękna historia chłopca i jego psa. Opowieść przygodowa pokazująca przywiązanie człowieka do swojego pupila.
- „Świat Dysku” - emocjonująca seria opowiadająca o magii, fantastycznych istotach, przygodach. Każdy znajdzie w niej coś dla siebie. W jednych książkach znajdziemy magię i księżniczki, a kolejna może być o policjantach i kryminalistyce. Magowie, Śmierć ze swoją rodziną, policjanci w miastach, morderstwa, stworzenia nie z tego świata. Wszystko w jednej serii.

FILMY NA ŚWIĘTA

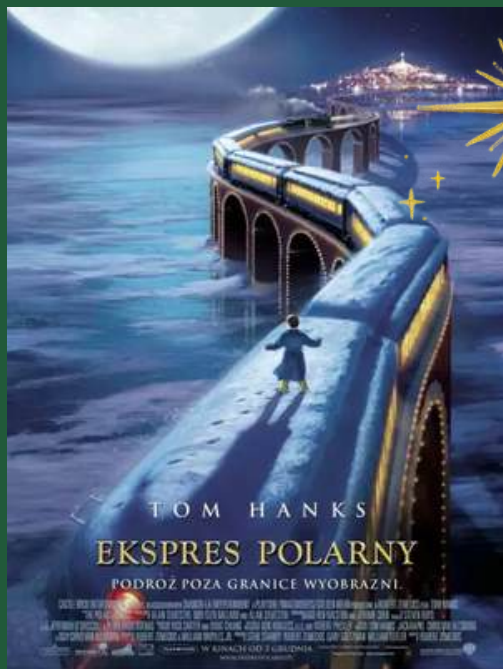
“Kevin sam w domu” oraz “Kevin sam w Nowym Jorku”.

Klasyk kinowy nadal wartym obejrzenia.

Opowiada o chłopcu, który przez przypadek zostaje zostawiony przez rodzinę i broni się przed włamywaczami.

Mieszkańcy Ktosiowa z niecierpliwością oczekują Bożego Narodzenia, najpiękniejszego czasu w roku. I tylko on, zielony stwór Grinch, nie znosi świąt i robi wszystko, by je zepsuć.

Film o chłopcu wątpiącym w magię Świąt Bożego Narodzenia, który zostaje pasażerem pociągu zmierzającego na Biegun Północny do siedziby św. Mikołaja.

Zając Wielkanocny, Święty Mikołaj, Zębowa Wróżka i Piaskowy Dziadek muszą zmierzyć się z królem Mroku, Pitchem, który pragnie zawładnąć światem i doprowadzić go do totalnej ciemności.

ŚWIĄTECZNE DIY

W związku z tym, że zbliżają się Święta, przygotowaliśmy dla Was parę pomysłów na ręcznie robione dekoracje. Oto i one:

OZDOBY NA CHOINKĘ

Jest wiele sposobów na wykonanie własnoręcznych ozdób choinkowych.

Jednym z nich jest zrobienie skrzatów z szyszek: potrzebujemy szyszki, sznurek, koralik oraz filc.

Na szyszki przyklejamy czapkę z filcu, nos z koralika. Możemy zrobić również dodatki - np. szalik czy brodę z filcu. Przed przyklejeniem filcu możemy pomalować szyszkę. Nasze skrzaty mogą mieć wiele kolorów. Na koniec wystarczy dokleić sznurek do powieszenia na choince.

ŚWIECĄCA BUTELKA

To bardzo prosty sposób, aby z niewielu rzeczy uzyskać piękny efekt. Zaczynamy od pomalowania przezroczystej, szklanej butelki kolorowymi farbami. Możemy dodać również świąteczne wzory, np. choinkę. Potem do środka wkładamy światełka LED i gotowe! dekoracja wygląda szczególnie pięknie przy zgaszonym świetle.

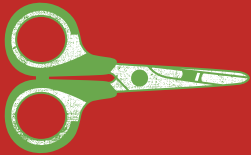

ŚWIĄTECZNE DIY

ŚWIĄTECZNY WIENIEC

Wystarczy przygotować styropianowe koło, wstążkę oraz dekoracje, np. choinkę z kartonu, sztuczny mech czy laskę cynamonu. Koło owijamy wstążką, a potem dekorujemy wg własnego uznania. Możemy, np. przykleić choinkę z mchem, Świętego Mikołaja czy gwiazdkę. Gdy dekoracja jest skończona, nie zapomnijmy o sznurku do powieszenia. Możemy go ukryć pod kokardką ze wstążki.

ZIMOWA SCENKA

Potrzebujemy podstawki, np. z kartonu lub z drewna oraz dużo dekoracji. Stworzymy zimową scenkę, przyklejając na podstawkę dekoracje. Możemy użyć, np. pomalowanych na zielono szyszek w roli choinek, waty jako śniegu, własnoręcznie wykonanego domku z kartonu, bałwana z pomponów czy wykałaczek i plasteliny jako latarni. Niektóre, małe elementy można wykonać z modeliny.

Minuta z piłką

W OSTATNIM CZASIE W ŚWIECIE PIŁKI NOŻNEJ DUŻO SIĘ DZIEJE. REPREZENTACJA POLSKI PO DWÓCH SPOTKANIACH W NIE NAJLEPSZYCH HUMORACH. NA 2 SPOTKANIA POLACY OBA PRZEGRALI, NAJPIERW W MECZU Z PORTUGALIA PRZEZ 45 PRZEWAŻALI MECZ I SZŁO IM ŚWIETNIE. BYNAJMNIEJ TAKA FORMA NIE OŚWIECIŁA NAS. W 2 POŁOWIE TRACILI 5 GOLI. PRZEZ TĘ BOLESNĄ PORAŻKĘ POLSKA MUSIAŁA GRAĆ MECZ O WSZYSTKO PRZECIWKO SZKOCJI. W MECZU TYM TEŻ DOBRZE GRALIŚMY, LECZ NIE MOGLIŚMY ZAMIENIĆ OKAZJI NA BRAMKĘ. MECZ ZAKOŃCZYŁ SIĘ WYNIKIEM 2:1 DLA SZKOCJI, PRZEZ CO SPADLIŚMY DO DYWIZJI B LIGI NARODÓW. POLACY NIE ZAKOŃCZYLI TEGO ROKU ZBYT DOBRZE.

Najciekawszymi spotkaniami w najbliższym czasie są:

- MANCHASTER UTD-ARSENAL
- REAL MADRYT-ATHLETIC BILBAO
- MILAN- ATALANTA

Moda na grudzień

**Na grudniową pogodę
powinniśmy już ubierać
kalesony, zimowe kurtki, czapki,
zimowe buty.**

**Jak modnie ubierać się
w grudniu?**

**W grudniu na rynku królują głębokie
barwy. Popularne są również kolory:
szarość, błękity, metaliczne oraz
srebrne odcienie.**

Zimowe aktywności dla całej rodziny

1. Lepienie bałwana

To klasyka zimowych zabaw, którą uwielbiają dzieci. Wspólne lepienie bałwana to doskonała okazja do spędzenia czasu na świeżym powietrzu, ruchu i kreatywności!

2. Łyżwy

Zimowe lodowiska to świetna okazja do wspólnego, aktywnego spędzania czasu. Niezależnie od tego, czy jesteś początkującym łyżwiarzem, czy już mistrzem w tej dziedzinie, jazda na łyżwach w gronie najbliższych to świetny sposób na poprawę nastroju.

3. Zimowe gry i zabawy w ogrodzie

Własny ogród w zimie daje nieskończone możliwości do zabawy! Oprócz lepienia bałwanów można zorganizować zawody w toczeniu śnieżek do celu, rzucać je do wiaderka czy robić śnieżne igloo. Wystarczy nieco wyobraźni, a wspólne chwile na świeżym powietrzu będą pełne śmiechu i radości.

4. Zimowe bieganie lub spacer z psami

Jeśli masz psa, zimowe spacerki mogą stać się wspaniałą aktywnością dla całej rodziny. Można wybrać się na długi spacer po lesie, parku lub wzdłuż zaśnieżonych ścieżek, obserwując, jak pies szaleje w śniegu. Zimą powietrze jest świeże i czyste, a aktywność na świeżym powietrzu pomoże rozgrzać ciało.

Tarnowska Liga Debatancka Junior

Witajcie Kochani! To znowu ja, smok Dinuś. Mam dla Was wspaniałą wiadomość! Nasza szkoła powróciła w wielkim stylu do Tarnowskiej Ligi Debatanckiej Junior (TLDJ). Pewnie wielu z Was nie wie, co to dokładnie jest i czemu to służy, właśnie dlatego dzisiaj poruszymy ten pasjonujący temat.

D: Alu, co to właściwie jest TLDJ?

A: TLDJ wywodzi się z popularnej w Polsce, bardzo wymagającej i angażującej formy dyskusji szkolnej nazywanej debatą oksfordzką, w której naprzeciw siebie stają dwie strony – propozycji i opozycji. Strona propozycji ma za zadanie znaleźć argumenty potwierdzające tezę (temat debaty), a strona opozycji je obalić. W TLDJ biorą udział drużyny ze szkół podstawowych z terenu naszego miasta

D: A na czym dokładnie polega ta dyskusja?

A: Dwa tygodnie przed debatą losowany jest jej temat. Wtedy drużyna musi znaleźć argumenty potwierdzające lub obalające daną tezę. Cała trudność polega na tym, że trzeba napisać po dwie mowy dla każdego z mówców. Są to mowy dla strony opozycji i propozycji, O tym, czy będziemy bronić danej tezy, czy też ją obalać, dowiadujemy się godzinę przed debatą.

D: W takim razie, jak liczna drużyna jedzie na debatę?

A: Bezpośrednio w debacie uczestniczy sześć osób - czworo mówców i dwoje doradców. Cała drużyna liczy aż szesnaście osób i wszyscy aktywnie uczestniczą w przygotowaniach do debaty - wyszukują materiały dotyczące tezy, wymyślają argumenty, pomagają przygotować mowy dla mówców i doradców. Wszystko to wymaga ogromnego zaangażowania każdej osoby z zespołu.

D: Jak wyglądała Wasza pierwsza debata?

A: Debata odbyła się 27 XI w siedzibie fundacji "Alegoria" na Pl. Kazimierza Wielkiego w Tarnowie. Naszym pierwszym przeciwnikiem była drużyna z SP14, a teza debaty brzmiała: "Przyjaciół każdego nie jest przyjacielem nikogo". Wylosowaliśmy stronę opozycji.

D: Na co musieliście zwrócić szczególną uwagę?

A: W dyskusji oksfordzkiej liczy się zarówno wysoka kultura wypowiedzi - np. nie wolno przerywać mówcy podczas jego wypowiedzi, do każdej osoby należy zwracać się per pan/pani. Również wygląd mówcy powinien

być elegancki i schludny. Często zdarza się, że drużyna ma jakiś wspólny element ubioru - u nas były to zielone muszki. Podczas debaty nie wolno stosować ataków ad personam, czyli ataku słownego mówcy. Jeżeli chce się wtrącić coś do wypowiedzi mówcy, należy podnieść rękę. Wysoko punktowane jest mówienie, a nie czytanie z kartki, kontakt wzrokowy z publicznością, gesty, ton głosu.

D: Jak zakończyła się Wasza pierwsza debata?

A: Wygraliśmy, pokonując drużynę przeciwną 229 do 225, ponadto nasza koleżanka z zespołu Laura Zelek została mówczynią debaty.

D: To wspaniała wiadomość i ogromnie Wam gratuluję!

A: Bardzo dziękujemy, lekko nie było, ale daliśmy z siebie 100%. Praca całej drużyny zaowocowała pierwszym sukcesem. Dodam, że tym samym powróciliśmy do Ligi w wielkim stylu. Wcześniej wiele sukcesów odnosili tu nasi koledzy, jeszcze w czasach istnienia w tych murach Gimnazjum nr 2. Dziękujemy też naszym opiekunkom: paniom Marcie Maniak i Anicie Sternie za pomoc i opiekę.

D: W takim razie życzę Wam dalszych sukcesów, trzymam mocno za Was kciuki i na zakończenie zapytam, co dają takie dyskusje?

A: Bardzo wiele! Przede wszystkim to świetna zabawa, ponadto uczymy się występować publicznie, mamy możliwość zgłębiania wiedzy z różnych dziedzin nauki, poszerzamy naszą wiedzę o świecie, rozwijamy logiczne myślenie, uczymy się uważności i kultury dyskusji. To wszystko może nam się przydać w przyszłości, wielu debatantów może świetnie się odnaleźć, na przykład w zawodzie prawnika lub zostać politykiem czy działaczem społecznym.

OD ŚWIĄTECZNEJ MANIPULACJI PO DAR SERCA

Zakupy przedświąteczne mogą pochłonąć znaczną część naszego czasu, a wszystko za sprawą magii świąt, która może udzielić się każdemu.

Boże Narodzenie to wspaniały czas i na pewno każdy chciałby uniknąć sytuacji, kiedy zabraknie mąki albo prezentowych skarpetek dla dawno nie widzianej cioci.

Już początkiem listopada w sklepach pojawiają się nęcące wystawy z ozdobami świątecznymi czy słodkie kalendarze adwentowe. W tle słychać „Last Christmas”, a nasze oczy rozbiegane (czasem nawet w rozbieżnym zezie) wędrują po kolorowych półkach sklepowych.

Wszystko się nam podoba i wszystko jest nam koniecznie potrzebne.

Czy to jeszcze magia świąt czy już manipulacja?

Niestety to już manipulacja. Kupujemy emocjami, a rozumem usprawiedliwiamy swoje wybory. Wiedzą o tym marketingowcy i dlatego tworzą reklamy, które kierują do naszej części emocjonalnej, a nie racjonalnej.

Pamiętajmy, należy jednak trochę uodpornić się na interesujące reklamy, gratisy i promocje. Wszystko zależy od nas, czy damy ponieść się zakupowemu szałowi.

A kiedy Święta przeminą i zajrzemy do lodówki, znajdziemy tam mnóstwo niezjedzonego jedzenia, którego nie daliśmy rady przejeść lub o nim zupełnie zapomnieliśmy.

Co zrobić z takim jedzeniem, aby się nie zmarnowało?

Szanowny Czytelniku, możesz podzielić się nadmiarem żywności w “jadłodzielniach”. W lodówce dla potrzebujących można zostawiać produkty przez cały rok. Każdy produkt, który zostaje złożony w niej, musi być przydatny do spożycia, odpowiednio zamknięty, a także posiadać wpis o dacie przygotowania dania.

W Tarnowie mamy dwie specjalnie przygotowane “jadłodzielnie”:

- przy Centrum Handlowym “Bazar” ul. Hodowlana 6;
- przy drzwiach Domu Katechetycznego ul. Katedralna 3;

Drogi Czytelniku, życzę Ci, aby nadchodzące Święta Bożego Narodzenia przepełniły Cię prawdziwą magią Świąt.

Sylwester

Już za niedługo będziemy obchodzić Sylwestra i tym samym „przywitamy” nowy rok. W tym artykule dowiedziecie się m.in. skąd w ogóle wziął się pomysł na to święto? Od kiedy je obchodzimy? Jak obchodzi się tę wyjątkową noc w innych krajach ;)

Historia Sylwestra

Wszystko zaczęło się w roku 999, kiedy to po Rzymie rozeszła się plotka o proroczwie Sybilli. Mówiła ona bowiem, że w roku 1000 miał nastąpić koniec świata. Jego sprawcą miał być uwięziony w lochach Watykanu przez papieża Sylwestra I potwór Lewiatan, który pozostając dotąd w uśpieniu, w roku 1000 miał się przebudzić, wydostać z więzienia i ziejąc ogniem - spalić niebo i ziemię. Rzymianie ze strachem patrzyli na koniec roku i gdy dobiegł końca, w Rzymie zapanowało poruszenie nazwane przez historyków „kryzysem milenium”. Wierzący legendzie ludzie oddawali się modlitwie, pokucie oraz ze strachem oczekiwali nadejścia końca świata i sądu ostatecznego. Gdy jednak 31 grudnia dobiegł końca i wybiła północ, a w Rzymie nic się nie zmieniło, wszyscy zaczęli świętować. Ludzie zaczęli wybiegać na ulice, składali sobie życzenia, a urzędujący wówczas papież Sylwester II udzielił błogosławieństwa: „urbi et orbi” („miastu i światu”) na nowy rok, wiek i tysiąclecie. W taki sposób radość z przetrwania świata i rozpoczęcia nowego tysiąclecia zapoczątkowała zwyczaj uroczystego świętowania nadejścia Nowego Roku, nazwanego od imienia papieża Sylwestrem. Do Polski tradycja ta przywędrowała dopiero w XIX i XX wieku z Niemiec i obchodzili go tylko zamożniejsi obywatele większych miast. Od 1924 roku Sylwester jest dniem wolnym od pracy.

Sylwester w innych krajach – najciekawsze zwyczaje noworoczne

Chiny (Sylwester = Święto Wiosny) trwa 15 dni i jest ustalany według faz Księżyca. Każdemu rokowi nadaje się nazwę zwierzęcia, który ma być symbolem danego roku. Według chińskiego horoskopu rok 2025 będzie rokiem DREWNIANEGO WĘŻA. Wąż w filozofii Wschodu to symbol mądrości i prawdopodobnie najbardziej tajemnicze stworzenie chińskiego zodiaku. Na ulicach zawisną czerwone lampiony, a na drzwiach zostaną umieszczone do góry nogami czerwone chińskie znaczniki. Kolor czerwony ma symbolizować szczęście i odgonić bestię Nian.

Indie - Hinduski Nowy Rok zaczyna się jesienią. To wtedy miliony Hindusów rozpoczynają świętowanie Diwali. Samo święto trwa 5 dni, a data wyznaczana jest według hinduskiego kalendarza lunarne. Jego rozmach porównywalny jest do obchodów zachodnich świąt Bożego Narodzenia. Być może dlatego do obchodów chętnie dołączają się przedstawiciele innych wyznań, choćby sikhowie czy chrześcijanie. Nastrój jest równie radosny. Wspólną cechą jest też kupowanie prezentów i mieniące się światłami ulice.

W Hiszpanii Sylwester świętuje się od samego rana i pokazem sztucznych ogni. Jednym ze zwyczajów jest polykanie 12 winogron o północy czy noszenie czerwonej bielizny. Hiszpanie zjadają się soczewicą, co ma zapewnić pomyślność.

Happy
New Year

A jak wita się Nowy Rok w **Meksyku**? Sylwester rozpoczyna się wspólną kolacją z bliskimi. Podaje się m.in. nadziewanego indyka, zupę na bazie krewetek, sałatkę z buraków i marynowaną polędwicę. Oto kilka noworocznych meksykańskich przesądów: noszenie w bucie monety albo banknotu w kieszeni – zapewnia bogactwo, palenie 3 świec o północy (czerwona, żółta i zielona), ustawionych w trójkąt; do tego dodaje się 9 ziarenek ryżu i soczewicy oraz 9 pozłaczanych monet – ten przesąd zapewnia dostatek, pomyślność i miłość, stanięcie na schodach lub wejście na krzesło – zapewnia awans w pracy, zmiatanie domu w kierunku ulicy – oczyści z negatywnej energii, spacer z walizkami – im dalej pójdziesz, tym dalsze podróże czekają Cię w nowym roku.

Jak wita się Nowy Rok w **Szkocji**? O północy Szkoci śpiewają wiersz Roberta Burnsa (Auld Lang Syne) i wnoszą noworoczny toast. „Niech twój komin długo dymi!” to jedno z życzeń.

Po północy Szkoci zaczynają się odwiedzać. Zwyczaj ten nazywa się first-footing. Jeśli pierwszy stopę postawi młody, ciemnowłosa, a do tego przystojny mężczyzna – przyniesie on rodzinie szczęście. Jasnowłosa kobieta zwiastuje zaś pecha. Z okazji Nowego Roku Szkoci wręczają sobie prezenty.

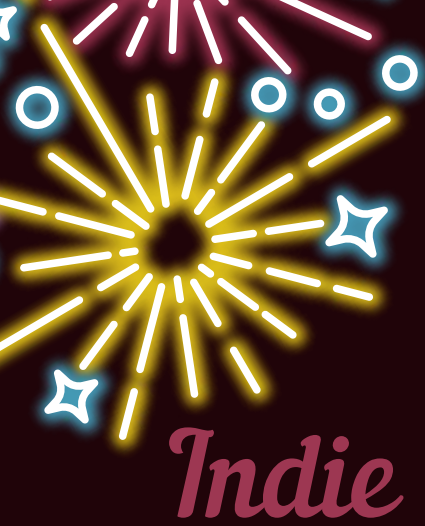
Na szkockich wyżynach w noworoczny poranek gospodarz wypija wodę ze swojej studni, po czym opluwa nią gospodarstwo. To rodzaj błogosławieństwa. Potem zamyka się wszystkie pokoje i pali się w piecu gałązki jałowca. Dym ma być na tyle intensywny, że domownicy mogą kaszleć. Otwiera się wtedy okna i drzwi celem wypędzenia złych duchów ze starego roku. Po tym noworocznym rytuale gospodyni polewa wszystkim whisky i serwuje uroczyste śniadanie.

Szkocki Sylwester, czyli Hogmanay, to wielka celebrowana przyciągająca rzesze turystów. Jego początki sięgają święta wikingów Yule.

Przez ulice miasta Stonehenge przechodzi pochód śmiałków, machających nad głowami ognistymi kulami. Szkoci sporządzają je z gazet, ubrań i patyków i polewają łatwopalną substancją tak, by średnica kuli wyniosła 60 cm. Następnie zawija się ją w drut z metrową końcówką. Gdy wybija północ, kule się palą i rozpoczyna się parada. Kula, która pali się najdłużej, zwiastuje szczęście niosącemu ją śmiałkowi.

2025

Chiny

Indie

Hiszpania

Meksyk

Szkocja

Tradycje Świąteczne

Przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia dla wielu trwają już od początku grudnia - stworzenie kalendarza adwentowego, pieczenie pierniczków na choinkę, pierwsze refleksje nad wyborem prezentów... Często wynosimy z domów rodzinnych przekonanie, że przygotowania do świąt muszą być drobiazgowo i angażujące - to wyjątkowy czas, zatem i przygotowania powinny być wyjątkowe. Jednak natłok przygotowań może sprawiać, że gubimy to, co jest najpiękniejsze w świątach: radość, ciepło i magiczną atmosferę.

Dzień wigilijny bogaty jest w zwyczaje i przesady, które, jak wierzą, posiadały magiczną moc. Zazwyczaj znajdują one swój rodowód w lokalnych, przedchrześcijańskich wierzeniach. Termin „wigilia” pochodzi od łac. „vigilia” i oznacza „czuwanie, nocne czuwanie”. Czasownik „vigilo, vigilare” oznacza „nie spać, spędzać noc na czuwaniu, być przezornym i ostrożnym, troskliwym, pilnować”.

Ludowy, przedchrześcijański rodowód wielu zwyczajów sprawia, że w sposobach obchodzenia Bożego Narodzenia mieszają się symbole religijne i pogańskie przesady. Zarówno jedno, jak i drugie nadają tym świątom szczególnego kolorytu i znaczenia, zaś wspólnie tworzą wyjątkową tradycję. Świadomość tego podwójnego pochodzenia polskich zwyczajów świątecznych pozwala lepiej zrozumieć ich symbolikę i znaczenie.

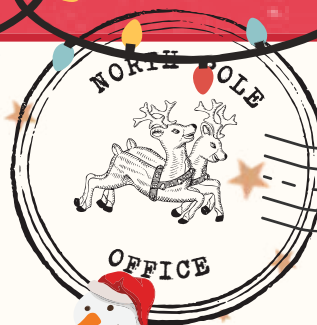
1. Tradycyjnie wieczerza wigilijna rozpoczyna się wraz z pierwszą gwiazdką na niebie. Jest to symboliczne nawiązanie do Gwiazdy Betlejemskiej, oznaczającej narodziny Jezusa, którą według Biblii na wschodniej stronie nieba ujrzeli Trzej Królowie.

2. Kolację wigilijną, w polskiej tradycji postną, rozpoczyna modlitwa i czytanie fragmentu Ewangelii wg św. Mateusza lub Łukasza, dotyczącego narodzin Jezusa.

3. Przełamanie opłatka ze wszystkimi uczestnikami wieczerzy wigilijnej jest jej centralnym punktem. Gest ten symbolizuje wzajemne poświęcenie się jednych dla drugich i chęć dzielenia się z bliskimi owocami swojej codziennej pracy. Dzielenie się opłatkiem ma w zamyśle zbliżać i łączyć ludzi. Dawniej opłatki były wypiekane na plebaniach, w klasztorach i roznoszone po domach. Opłatek jest pozostałością, śladem eulogii starochrześcijańskich (chleba ofiarnego, który składano na ołtarzu w czasie przygotowania darów eucharystycznych).

4. Na stole gospodni ustawia dodatkowe, wolne nakrycie, jedno więcej niż jest uczestników kolacji wigilijnej. Jest ono symbolicznie przeznaczone dla niezapowiedzianego gościa. Dla wielu z nas to wyraz pamięci o naszych bliskich, którzy są nieobecni, którzy nie mogli dotrzeć na wieczerzę, np. zza granicy. Puste nakrycie wyraża także pamięć o członku rodziny, który zmarł.

Adrianna Damian

5. Ten zwyczaj narodził się w Holandii. W wieczór wigilijny przed wejściem do każdego domu ustawiano płonący lampion, często bogato zdobiony, czasem zamiast niego ustawiano zwykłą świecę. Światło miało być znakiem zaproszenia do rodziny Marii i Józefa, aby Jezus narodził się w każdym domu. Oświecało więc drogę i zapraszało.

6. Śpiewanie kolęd, w które zaangażowani są wszyscy uczestnicy wigilijnej kolacji. Tradycja już niestety coraz rzadziej praktykowana, a szkoda, ponieważ świąteczne muzykowanie nie tylko wpływa na wzajemne relacje międzyludzkie, ale też pomaga rozwijać w sobie poczucie harmonii i wyrażać emocje.

Czy wiesz wszystko o Św. Mikołaju?

Mikołajki – skąd się wzięło to święto i tradycje z nim związane?

Mikołajki, czyli dzień św. Mikołaja to zwyczaj, który świętujemy 6 grudnia i w czasie którego nocą z 5 na 6 grudnia Święty Mikołaj odwiedza grzeczne dzieci. Zwyczajowo tego dnia maluchy otrzymują od Mikołaja prezenty – najczęściej jakieś drobiazgi. Niegrzeczne dzieci dostawały różgi.

Oto kilka ciekawostek o Świętym Mikołaju:

Pochodzenie postaci Świętego Mikołaja: Święty Mikołaj był biskupem w Mirze (dzisiejsza Turcja) w IV wieku. Znany był ze swojej hojności i pomocy biednym, szczególnie dzieciom.

Mikołaj w kulturach różnych narodów: W różnych krajach Święty Mikołaj ma różne imiona i tradycje związane z jego postacią. Na przykład w Holandii nazywany jest „Sinterklaasem”, w Niemczech „Nikolaus” a w Stanach Zjednoczonych „Santa Claus”. W pozostałych krajach ma następujące nazwy:

we Francji jest to świecki Pere Noel,

w Szwecji to skrzat Jultomte,

w Rosji – Dziadek Mróz (ale dopiero w Nowy Rok),

w Włoszech prezenty rozdaje wiedźma Befana w Święto Trzech Króli,

w Danii dzieci obdarowuje Julemanden (Świąteczny Człowiek),

w Grecji zaś to nie św. Mikołaj przynosi dzieciom prezenty, lecz św. Bazyli Wielki (1 stycznia),

w Chinach- Shengdan Laoren,

w Anglii Father Christmas.

Czerwony strój:

Choć tradycyjnie Święty Mikołaj był przedstawiany w różnych kolorach, to w XIX wieku wizerunek Świętego Mikołaja w czerwonym stroju zyskał popularność dzięki reklamom Coca-Coli. Firma zaczęła używać tego wizerunku w swoich kampaniach reklamowych w latach 30. XX wieku.

"Ho ho ho": Znany okrzyk Świętego Mikołaja, „Ho, ho, ho!” stał się jednym z jego symboli, choć pierwotnie Mikołaj nie zawsze był przedstawiany w taki sposób.

Podarek dla dzieci:

Zwyczaj obdarowywania dzieci prezentami związany jest z legendami o Świętym Mikołaju, który potajemnie zostawiał podarki dla ubogich dzieci. Jedną z najsłynniejszych historii jest ta, w której Mikołaj wrzucił złote monety przez okno do domu biednej rodziny.

W USA i Wielkiej Brytanii Mikołaj jest często kojarzony z podarunkami w okresie Bożego Narodzenia, ale w innych krajach, takich jak Hiszpania, Polska czy Słowacja istnieje tradycja, w której Mikołaj przynosi prezenty dzieciom na 6 grudnia, czyli w dniu swoich imienin.

Pochodzenie reniferów: Renifery Świętego Mikołaja stały się częścią popularnej kultury w XIX wieku, kiedy to amerykański poeta Clement Clarke Moore w 1823 roku napisał wiersz „A Visit from St. Nicholas” (znany jako „The Night Before Christmas”). To tam pojawiły się imiona reniferów, w tym Rudolf, który stał się najbardziej znanym z nich. Pozostałe renifery to:

Pyszałek (Prancer)

Tancerz (Dancer)

Kometek (Comet)

Amorek (Cupid)

Błyskawiczny (Blitzen)

Fireyk (Dash)

Profesorek (Donner)

Złośnik (Vixen)

Życie po śmierci:

Po śmierci Świętego Mikołaja w 343 roku jego relikwie zostały przeniesione do Bari we Włoszech, gdzie do dziś znajdują się w bazylice. Święty Mikołaj jest jednym z najbardziej czczonych świętych na świecie.

Mikołaj a inne tradycje:

W wielu krajach tradycja obdarowywania dzieci nie ogranicza się do jednego dnia. Na przykład w Niemczech i krajach skandynawskich dzieci otrzymują prezenty od Mikołaja lub jego pomocników w noc z 5 na 6 grudnia, a w Holandii tradycja wręczania prezentów związana jest z 5 grudnia – dniem, kiedy Sinterklaas przybywa z Hiszpanii.

Koperniczki

Nasze źródła

Świąteczne DIY:

<https://ladnydom.pl/budowa/56,167217,17168234,ozdoby-swiateczne-na-ostatnia-chwile-szybko-i-tanio-zrob.html>

Świąteczne tradycje:

<https://dziecisawazne.pl/polskie-zwyczaje-swiateczne/>

Od świątecznej manipulacji po dar serca:

<https://www.tarnow.net.pl/>

<https://www.merito.pl/blog/swiateczna-magia-reklamy-magia-czy-manipulacja>

Minuta z piłką:

<https://www.flashscore.pl/>

Tarnowska Liga Debatancka:

[https://www.facebook.com/tarnowskaliga/?locale=pl_PL;](https://www.facebook.com/tarnowskaliga/?locale=pl_PL)

https://www.facebook.com/p/Szko%C5%82a-Podstawowa-Nr-24-z-Oddzia%C5%82ami-Dwuj%C4%99zycznymi-im-M-Kopernika-G2-100049702072725/?locale=pl_PL

Sylwester: onet.pl

Czy wiesz wszystko o Mikołaju?: <https://pspleszczyna.pl/mikolajki-skad-sie-wzielo-to-swieto> <https://www.elfi.pl/blog/renifery-swietego>

Autorki i autorzy materiałów

Okładka: Aleksandra Wolak 7B

Spis treści: Aleksandra Wolak 7B

Ciekawostki bożonarodzeniowe: Matylda Kołodziej 5B

Święty Mikołaj: Zuzanna Kukla 7B

Święta Bożego Narodzenia; Zuzanna Kukla 7B

Książki na grudniowe wieczory : Dorota Zając 7C

Świąteczne filmy: Zofia Harpula 8A

Świąteczne DIY: Lena Gąsior 8A

Minuta z piłką: Adrian Sus 8A

Moda na grudzień: Kamila Wójcik 6C

Aktywność zimowa dla całej rodziny: Amelia Lechowicz 8A

Tarnowska Liga Debatancka : Alicja Gąsior 5A

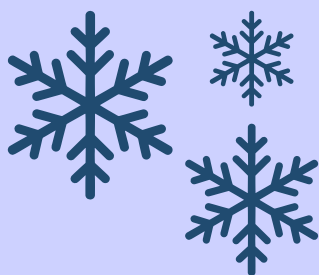
Od świątecznej manipulacji po dar serca: Laura Zelek 5B

Sylwester: Aleksandra Wolak 7B

Świąteczne tradycje: Ada Damian 7C

Czy wiesz wszystko o Św. Mikołaju?: Hanna Ogorzelec 5A

Opieka merytoryczna - mgr Kinga Maj

DO ZOBACZENIA W STYCZNIU!

